

Zoo komt op den Patoeha bij Telaga Patengan in overvloed een zeer mooie, paars bloeiende soort voor, *Str. diclipterioides* Miq., die in het voorjaar van 1914 in duizenden. meer dan manshooge exemplaren het onderhout vormde en dit overal met haar bloemen kleurde. Volgens eenstemmig getuigenis van de daar wonende inlanders zou deze soort slechts eens in de 7 jaren bloeien. Dit getal behoeft niet al te letterlijk opgevat te worden, immers inlanders hebben van een eenigszins langen tijdsduur geen begrip en zeven is een geliefd getal. Als iemand het noemt, kan hij zeker zijn door velen zonder onderzoek te worden nagepraat. Maar een feit is het, dat ook deze soort meerdere jaren noodig heeft om volwassen te worden en, na zeer lang nergens bloeiend gezien te zijn, plotseling overal tegelijk haar bloemen vertoont.

C. A. B.

---

## BATAVIASCHE CAUSERIËN.

### II.

---

#### EEN TUINZANGER.

Tot de vele vogels, die onze tuinen komen bezoeken, behoort de koetjitja. Deze vogel is een echte tuinzanger en voor ons een surrogaat van den Hollandschen Zanglijster. De koetjitja toch is een lijstersoort en in zijn zang en levenswijze lijkt hij veel op den Zanglijster.

In onze tuinen is hij veel te vinden; men hoort zijn zang van den vroegen ochtend tot den laten avond, ja zelfs bij nacht, doch in dit laatste geval hoort men slechts zijn loktonen.

De koetjitja heeft een aangenamen zang, die uit een aantal hooge tonen bestaat, welke lang achtereen geuit worden, plotseling in de laagte vervallen om dan weer even snel de hoogte in te gaan. Den naam „koetjitja” ontleent hij aan zijn zang, evenals de meeste onzer vogels.

Hij is een rusteloze vogel, geen oogenblik zit hij stil, nu eens ziet men hem op een tak, dan weer op den grond en onder het zoeken naar voedsel hoort men gedurig een van zijn loktonen „hiër, hiër, tjiët, tjiët.”

Zijn vollen zang hoort men eerst, als hij hoog in een boom of op het dak van een huis zit. Ver klinken dan zijn zuivere nachtegaaltonen, vooral bij zonsopgang of tegen den avond, als hij zijn slaapplek wil opzoeken. Het doet een mensch aangenaam aan, 's morgens het „tuut, toetuiut, toetuiut” te hooren. 't Is net of de vogel een vurig verlangen te kennen wil geven.

Schuw is de koetjitja niet, anders zou hij zich niet zoo veel in onze tuinen laten zien, integendeel hij zoekt eerder het gezelschap van menschen op dan dat hij op eenzame vlakten of verlaten bosschen vertoeft. In elken tuin, kampong of plantsoen (Batavia heeft wel niet veel plantsoenen, het Wilhelminapark alleen is een heerlijke verblijfplaats voor vogels) treft men den koetjitja aan. Evenwel laat hij zich niet gemakkelijk benaderen.

Dikwijls heb ik geprobeerd koetjitja's in kooien te houden, doch telkens moest ik ze weer de vrijheid geven, omdat ze zóó schuw waren, dat ze zich den kop tegen de traliën stuk vlogen. Meer plezier echter heb ik van de jong gevangen exemplaren gehad, die waren vingertam, en aten uit de hand terwijl ze heel aardig zongen. Maar aanbevelenswaard is 't toch niet, koetjitja's in gevangenschap te houden, daar men in de eerste plaats hun volle natuurzang niet terugkrijgt en ten tweede hun uitwerpselen niet al te welriekend zijn.

Als een koetjitja het in de gaten heeft, dat hij op een zeker erf volop voedsel kan krijgen, wordt hij een geregelde gast. Zoo zie ik elken morgen en middag een koetjitja

langs het slootje op mijn erf naar voedsel zoeken. Dat het steeds dezelfde vogel is, kan ik aan zijn houding zien, met den dag is hij vertrouwelijker geworden. Nu kan ik hem zelfs op zeer korten afstand gadeslaan, terwijl hij zich zoo goed als niets om mij bekomert. Zoo nu en dan brengt hij vriendjes mee en is 't heel aardig dit troepje van vier á vijf koetjitja's langs de sloot te zien trippelen.

Het hoofdvoedsel van den koetjitja bestaat uit insecten, wormpjes, slakjes enz. waardoor hij een zeer nuttige vogel is, terwijl hij tevens door zijn zang onze bescherming ten volle verdient.

Mijn koetjitja's heb ik indertijd met vruchten en in melk of water geweekt wittebrood groot gebracht, en naderhand op dit voedsel in leven gehouden.

De koetjitja (*Copsychus musica*) is een fraai geteekende vogel. Van boven is hij zwart met een eenigszins staalblauwen glans, kop en borst hebben dezelfde kleur, de buik is wit; vleugels en staart zwart en de schouders wit, terwijl de buitenste staartpennen ook wit zijn. Door zijn teekening doet de vogel ons eenigszins denken aan den Hollandschen ekster. Het nest wordt op donkere plaatsen gebouwd, 't liefst nog tusschen de zwarte vezels van de arenpalm.

Tegen den paartijd trekken de koetjitja's paarsgewijze door onze tuinen en als de jongen uitvliegen om met vader en moeder naar voedsel te zoeken, is 't in den tuin zeer levendig en gezellig. Gedurig hoort men het gesjilp van de jongen en de waarschuwende stem der ouden.

De koetjitja komt op geheel Java voor evenals op de overige Soenda-eilanden; ook in Engelsch-Indië treft men hem aan.

FR. J. VAN EEKHOUT.

---

### AMORPHOPHALLUS CAMPANULATUS.

---

Toen een van de schooljongens met deze rare snuiter van een bloem kwam aansjouwen, moest ik denken aan een spelletje, dat de meisjes in mijn jeugd dikwijls op de speelplaats deden. In 't midden van een kring hurkte er dan één op den grond, terwijl zij, die er om heen stonden, haar bovenrok boven haar hoofd vasthielden. Ze zongen er dan een versje bij, dat begon: „Hier zit er een in den gouden ketel”. Dat meisje in den „gouden ketel” kwam me onwillekeurig in de gedachte, toen ik deze *Amorphophallus* voor 't eerst zag. 'k Zou echter niet graag een van de sleepdragers dezer jonge dame zijn: 't geurtje, waarmee ze zich parfumeert is nog sterker dan dat van de *Kembang bangke*, dat zegt genoeg.

Het eigenlijke meisje is hier de spil, ongeveer 20 à 30 cM. lang, waarom van boven de meeldraden en van onder de stampers zijn gerangschikt.

Het deel, waarop de meeldraden zitten (echt *zitten* hier, omdat de helmraden ontbreken) is omgekeerd kegelvormig, terwijl 't onderste deel, waarop de vrouwtjes wonen, nagenoeg den vorm van een cylinder heeft. Aardig van bouw zijn die meeldraden. Ze hebben een grooten helmknop, die van boven met twee poriën opengaat. Is men een beetje gelukkig met 't doorsnijden dan kan men goed de beide hokjes zien, waarin het oranjeleurge stuifmeel zit en de openingen aan den top, waar 't uitpuilt.

Een heele familie zit daar om de spil bij elkaar, ongeveer 1200 helmkoppen, waar van de bovenste 't eerst rijp zijn en ongeveer 400 donkerroode stampers, waarvan elk 2 of 3 eitjes bevat. Elke stamper heeft een ruim 1 cM. langen stijl, die op den top een 2—3